

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/75577,Stulecie-Powstan-Slaskich-wydarzenia-i-publicacje.html>
03.05.2024, 08:54

Stulecie Powstań Śląskich - wydarzenia i publikacje

Zapraszamy do zapoznania się z ofertą Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, przygotowaną dla uczczenia setnej rocznicy wybuchu Powstań Śląskich

Powstania Śląskie stanowią jedną z najpiękniejszych kart w dziejach narodu polskiego - głosi przyjęta w 2018 r. przez Sejm uchwała ustanawiająca rok 2019 Rokiem Powstań Śląskich. Wyrażano w niej wdzięczność za wkład pokoleń ludu śląskiego w walkę o niepodległość RP.

W uchwale podkreślono, że Powstania Śląskie są niezwykle ważnymi wydarzeniami w historii Śląska i historii Polski. *Trzy Powstania Śląskie z lat 1919, 1920, 1921 niosą przesłanie dla przyszłych pokoleń. Powstańcza walka o powrót do Polski piastowskiego Górnego Śląska cechowała się wyjątkową konsekwencją i skutecznością. Mimo trwającego kilka wieków oddzielenia regionu od reszty ziem ojczystych i stosowania przez niemiecką administrację polityki germanizacyjnej polskość przetrwała - napisano.*

Było to głównie zasługą kobiet - matek śląskich, które z pokolenia na pokolenie przekazywały swoim dzieciom i wnukom znajomość języka polskiego, głównie poprzez modlitwę, tradycje i zwyczaje, a także uczyły swoje dzieci historii Polski. To one - matki śląskie wychowały polskich patriotów, którzy w godzinie próby nie zawahali się chwycić za broń i walczyć o to, aby Śląsk powrócił do Polski. Dzięki bohaterskim zrywom powstańców śląskich, na których czele stali Wojciech Korfanty oraz Alfons Zgrzebniok, ich determinacji oraz hojnej daninie krwi znacząca część Górnego Śląska została w 1922 r. ostatecznie włączona do odradzającej się II RP - zaznaczono w uchwale.

Zwrócono także uwagę, że wybitny mąż stanu i wielki przywódca ludu śląskiego Wojciech Korfanty całe życie przeżył ofiarnie w nieustającej służbie dla Śląska i Polski. *Podczas Powstań Śląskich okazał się genialnym strategiem i dyplomatą. Zorganizował polską administrację na obszarach powstańczych, nie dopuścił do zniszczenia górnośląskiego potencjału gospodarczego i doprowadził do przekazania go Polsce w pełnej sprawności produkcyjnej, co w zasadniczy sposób przyczyniło się do rozwoju gospodarczego II Rzeczypospolitej. To potencjał Górnego Śląska umożliwił m.in. budowę magistrali węglowej i ułatwił budowę Gdyni czy Centralnego Okręgu Przemysłowego - zaakcentowano.*

Podkreślono również, że Powstania Śląskie stanowią jedną z najpiękniejszych kart w dziejach narodu polskiego, są końcowym akordem procesu jednoczenia ziem polskich w okresie porozbiorowym. *Patriotyzm powstańców, ich umiłowanie polskości, rozsądek oraz hart ducha tworzą ciągle aktualny wzorzec do naśladowania. Niech męstwo, wierna służba i miłość do Ojczyzny, którymi wykazali się powstańcy śląscy będą drogowskazem postępowania i wzorem życia dla przyszłych pokoleń, a powstańcze czyny niech pozostaną wyrazem najwyższego patriotyzmu w wymiarze ogólnonarodowym i państwowotwórczym* – napisano w uchwale.

[Fragmenty uchwały Sejmu RP na podstawie depeszy PAP](#)

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach w roku 2018 zainaugurował cykl wydarzeń zorganizowanych w ramach ogólnopolskich obchodów stulecia odzyskania niepodległości Polski. Przygotowaliśmy: cykliczne spotkania, kalendarze ścienne, publikacje, konferencje naukowe oraz wystawy popularyzujące wiedzę na temat wydarzeń historycznych związanych z odzyskaniem w 1918 r. przez Polskę niepodległości. Uwzględniając dzieje Górnego Śląska w skali całego kraju, mamy zamiar w szczególności sposób upamiętnić historię naszego regionu, dla którego każdy następujący po 1918 rok był kolejnym etapem na drodze do częściowego powrotu do Rzeczypospolitej. W 1919 r. wybuchło pierwsze Powstanie Śląskie, w 1920 drugie, a w 1921 r. miały miejsce plebiscyty oraz trzecie Powstanie Śląskie.

Wydarzenia dla uczczenia setnej rocznicy Powstań Śląskich

- [Apel IPN do samorządowców W setną rocznicę wybuchu I Powstania Śląskiego](#)
- **12 sierpnia 2019** - [Dodatek prasowy IPN oraz Polskapresse „I Powstanie Śląskie 1919 roku”](#)
- **14 sierpnia 2019** - [Obchody wybuchu I Powstania Śląskiego „Zaczęło się w Mysłowicach”](#)
- **15 sierpnia 2019** - [Defilada „Wierni Polsce“](#)
- **16 sierpnia 2019** - [Odślonięcie tablicy upamiętniającej miejsce wybuchu I Powstania Śląskiego w Piotrowicach koło Karwiny](#)
- **16 sierpnia 2019** - [Akcja IPN Katowice „Przywróćmy pamięć śląskim bohaterom!” #Śląsk1919](#)
- **16 sierpnia 2019** - [„Infografika I Powstanie Śląskie. Geneza. Przebieg. Skutki“](#)
- **16 sierpnia 2019** - [Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda weźmie udział w XI Sesji Sejmiku Województwa Śląskiego w 100.](#)

rocznicę wybuchu I Powstania Śląskiego

- 17 sierpnia 2019 - Obchody upamiętniające 100. rocznicę wybuchu Powstania Śląskiego „Ku Niepodległej” w Godowie
- 18 sierpnia 2019 - Dodatek prasowy IPN oraz Gościa Niedzielnego „Czas odwagi. 100. rocznica I powstania śląskiego - sierpień 1919 r.”
- Konkurs na spot filmowy o Powstaniach Śląskich
- Setna rocznica wybuchu I Powstania Śląskiego. Jak Kraków pomagał powstańcom
- 18 września 2019 - Konferencja dla młodzieży i szkolenie dla nauczycieli na temat I Powstania Śląskiego w Rybniku
- 1 października 2019 - Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej egzekucję 5 Powstańców Śląskich rozstrzelanych 25 sierpnia 1919 r. przez wojska niemieckie w Miasteczku Śląskim
- 3 października 2019 - Obchody 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej i 100. rocznicy I Powstania Śląskiego w Cieszynie Krasnej
- 8 października 2019 - Konferencja z okazji 100. rocznicy wybuchu powstań śląskich w Katowicach
- 28 października 2019 - „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud” - ocalmy groby Powstańców Śląskich od zapomnienia!
- 30 października 2019 - Otwarcie wystawy „Rok 1919 na Górnym Śląsku” w Knurowie
- 15 listopada 2019 - Zajęcia edukacyjne na temat Powstań Śląskich dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 12 im. Powstańców Śląskich w Warszawie
- 18 - 20 grudnia 2019 - Akcja „100 kalendarzy na 100-lecie powstań śląskich” w Przystanku Historia - Centrum Edukacyjnym IPN w Katowicach im. Henryka Sławika
- Cykl audycji „Z myślą o Niepodległej” - każda pierwsza niedziela miesiąca godz. 12.30
- 20 lutego 2020 - 100. rocznica powołania Wojciecha Korfanteo na stanowisko polskiego komisarza plebiscytowego w Bytomiu
- Katowicki Chór Wirtualny
- Katowicki IPN wyremontował groby 4 powstańców w Rudzie Śląskiej Wirku

Zapraszamy do zapoznania się z materiałami IPN na temat Powstań Śląskich

- [Kalendarz ścienny „Z myślą o Niepodległej” \(2018\)](#)
- [Cykl audycji w Polskim Radiu Katowice „Z myślą o Niepodległej” \(2018\)](#)
- [Instytut Pamięci Narodowej sfinansuje budowę w Warszawie pomnika Wojciecha Korfanteo](#)
- [Uroczystość upamiętniająca Powstańców Śląskich pochodzących z Chorzowa Starego](#)
- [Kalendarz ścienny „Z myślą o Niepodległej” na rok 2019](#)
- [Cykl audycji „Z myślą o Niepodległej” \(2019\)](#)
- [Promocja albumu „Wojciech Korfanty 1873-1939”](#)
- [Prezentacja wystawy „Robert Oszek \(1896-1938\) - żołnierz Niepodległej”](#)
- [146. rocznica urodzin Wojciecha Korfanteo](#)
- [Obchody Święta Narodowego 3 Maja oraz 98. rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego](#)
- [Dzielnicowa Galeria Niepodległości w Katowicach](#)
- [I Rajd Śladami Pamięci Powstań Śląskich w ramach Nocy Muzeów z IPN Katowice](#)
- [Pociąg do Śląska. Śląsk dla Polski - Katowice - Warszawa, 16 maja 2019](#)
- [98. rocznica wybuchu III Powstania Śląskiego - Góra Świętej Anny, 25 maja 2019](#)
- [Złot „szkół powstańczych” w Koszęcinie](#)
- [Powstańcy Śląskich z Mysłowic upamiętnieni](#)
- [Panel dyskusyjny „Wojciech Korfanty - wielki niezrozumiany?”](#)
- [Nie tylko „Spomnienia organizacyjne i walk Kompanii Załęskiej”. Dokumenty powstańcze w zborach katowickiego IPN](#)
- [III Edycja Konkursu Plastycznego Moje piękne miasto - „100-lecie I Powstania Śląskiego” w Miasteczku Śląskim](#)
- [Prezentacja wystawy plenerowej „Robert Oszek \(1896-1938\) - żołnierz Niepodległej” w Parku Giszowieckim](#)
- [Zakończono remont grobu weterana powstań śląskich Emila Walesy w Chorzowie](#)
- [Setna rocznica wybuchu I powstania śląskiego. Jak Kraków pomagał powstańcom](#)
- [Konkurs „Kartka z pamiętnika powstańca śląskiego”](#)
- [Katowicki IPN przygotował publikację o Wojciechu Korfancym w języku angielskim](#)

- [Wznowienie albumu „Wojciech Korfanty 1873-1939”](#)
- [Wystawa elementarna „Powstania śląskie 1919-1921” \(do pobrania\)](#)

